

La "Pacem in Terris", cinquanta anys després

Dv, 2/08/2013 per Catalunya Religió

(CR) Aquest juny va fer 50 anys del final del pontificat de Joan XXIII. Mig segle després dels anys del Concili Vaticà II sembla que algunes coses tornen. Per això, aquest estiu volem dedicar uns dies a fer memòria de la Pacem in Terris, una de les encíclics de Joan XXIII amb més impacte i, sobretot, amb més projecció fora de l'àmbit catòlic.

Hem demanat al monjo de Montserrat [Bernabé Dalmau](#) que ens acompanyi en la relectura d'aquesta encíclica, amb unes introduccions i presentació dels textos com les que ja ens va oferir el 2010 d'[Arrels Cristianes de Catalunya](#).

Quan es publica l'encíclica el 1963 el context de la crisi mundial davant el perill d'una guerra nuclear i dos anys abans havia començat la construcció del "Mur de Berlín" que dividia no sols la ciutat sinó les dues grans potències de l'època i les cosmovisions que representaven. En aquest context, per què Joan XXIII va escriure la Pacem in Terris?

Bernabé Dalmau conclou que "El gest del papa Roncalli va ser d'alçar la veu moral que la humanitat esperava, perquè la comunitat internacional va arribar a la convicció que, abans que les armes, ha de ser el diàleg el que ajudi a solucionar els problemes entre les nacions, tal com reconeixia el papa i com va ampliar, en la darrera constitució aprovada, el Concili Vaticà II. Els quatre pilars de la pau -veritat, justícia, amor i llibertat- continuen essent les bases morals del progrés de la humanitat".

L'encíclica toca temes plenament vigents com ara el desenvolupament, la col·laboració amb els no cristians, el treball, els poders públics, la immigració, però bàsicament se centra en tres que resumeix Dalmau:

"1) La dimensió profètica dels drets de l'home i de la seva dignitat. Sempre l'Església ha reconegut un valor a l'anomenada llei natural, i hi ha reconegut una plataforma que pugui ser reconeguda per tothom.

“2) El desarmament. Joan XXIII senyalava que la guerra sols portaria a la destrucció. I per això invitava a reduir simultàniament i recíprocament els armaments ja existent i cridava la societat a remodelar-se fonamentada en la confiança, en la sinceritat en els tractes, en la fidelitat als compromisos assumits.

“i 3) Les institucions internacionals. L’encíclica afirma la necessitat d’un ordre moral que tuteli el bé comú de la humanitat per demanar la constitució d’una autoritat pública que tingui competència i visió universal. Aquesta funció la fa l’O.N.U. Conscient, però, que la pau està vinculada a la justícia i sobre elles cada vegada pesa més l’ordre financer, l’Església després arribarà a proposar, anant més enllà de la Caritas in veritate de Benet XVI, una reforma del sistema financer i monetari internacional en la perspectiva d’una autoritat pública amb competència universal.

Així, Dalmau conclou actualitzant el text que “Acollint les preocupacions de tota la humanitat, i començant per la de la pau, l’Església ha anat seguint l’estela iniciada per Joan XXIII. L’Església ha de parlar, i, sentint-se ‘experta en humanitat’ (segons la bella expressió de Pau VI) va trobant el seu lloc per tal de servir “cada home i tots els homes” en el moment present de la història. La doctrina social de l’Església, doncs, s’ha demostrat més que mai necessària”.

Això és el que podreu llegir els propers dies amb quatre textos introductoris i la presentació de les diverses parts de l’encíclica:

I. CONSIDERACIONS GENERALS

[-Presentació. La Pacem in Terris, 50 anys després](#)

[-Una encíclica a rellegir \(Pacem in Terris I\)](#)

[-Un esdeveniment i un document \(Pacem in Terris II\)](#)

[-Els destinataris \(Pacem in Terris III\)](#)

[-Gràcia i mètode de Joan XXIII \(Pacem in Terris IV\)](#)

II. COMENTARI AL TEXT

[-Pacem in Terris 1. L’orde establert per Déu \[1-6\]](#)

[-Pacem in Terris 2. L’ordre entre els éssers humans. Els drets. \[7-22\]](#)

[-Pacem in Terris 3. L’ordre entre els éssers humans. Els deures. \[23-39\]](#)

[-Pacem in Terris 4. Les relacions entre els homes i els poders públics en el si de cada comunitat política \[40-74\]](#)

[-Pacem in Terris 5. Les relacions entre les comunitats polítiques \[75-122\]](#)

[-Pacem in Terris 6. Les relacions dels éssers humans al si de les comunitats polítiques amb la comunitat mundial. \[123-138\]](#)

[-Pacem in Terris 7. Orientacions pastorals \[139-166\]](#)